

پایه :	۶	موضوع :	علوم قرآن
تاریخ :	۸۹/۶/۳۱	ساعت :	۸

نام کتاب: آموزش علوم قرآن (کتاب فارسی)

لطفاً فقط به ۱۰ سوال پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (هر سؤال ۲ نمره)

۱. اقسام وحی رسالی را نام برده، هر یک را تعریف کنید. ۱۷ (ع: ۱: ۲)

۱. وحی مستقیم: القای مستقیم وحی و بدون واسطه وحی بر قلب پیامبر است.

۲. خلق صوت: با رسیدن وحی به گوش پیامبر به گونه‌ای که کسی جز او نشنود.

۳. القای وحی بوسیله فرشته: جبرئیل پیام الهی را بر روان پیامبر اکرم (ص) فرود می‌آورد.

۲. چه تفاوتی میان سبب نزول با شأن نزول وجود دارد؟ ۲۹ (ع: ۱: ۲)

شأن نزول اعم از سبب نزول است، هرگاه به مناسبت جریانی درباره شخص یا حادثه‌ای خواه در گذشته، حال و یا آینده یا درباره فرض احکام، آیه یا آیاتی نازل شود، همه را شأن نزول گویند ولی سبب نزول، حادثه یا پیش‌آمدی است که متعاقب آن، آیه یا آیاتی نازل شده است به عبارت دیگر آن پیشامد باعث و موجب نزول گردیده است.

۳. اصطلاحات «سبع طوال - مثنائی - حوامیم - مفصلات» را تعریف کنید. ۵۸ (ع: ۲: ۲)

سبع طوال: هفت سوره طولانی (بقره، آل عمران، نساء، اعراف، انعام، مائده و دو سوره انفال و براءت که به جای یک سوره شمرده شده‌اند).

مثنائی: سوره‌هایی که عدد آیات آنها زیر صد قرار دارد.

حوامیم: هفت سوره‌ای که با حروف «حم» شروع می‌شوند.

مفصلات: به سوره‌هایی گفته می‌شود که فواصل آیات آنها کوتاه است.

۴. مصحف امیر المؤمنین (ع) چه ویژگی‌هایی دارد؟ ۶۳ (ع: ۱: ۲)

۱. ترتیب دقیق آیات و سور، طبق نزول آنها رعایت شده بود.

۲. آیات آن طبق قرائت پیامبر اکرم (ص) ثبت شده بود و هرگز در آن راهی برای اختلاف قرائت وجود نداشت.

۳. در این مصحف، مناسبت‌های نزول آیات و سوره‌ها در حاشیه متن توضیح داده شده است.

۵. مهم‌ترین عواملی را که باعث اختلاف قرائات گردید، نام ببرید. ۸۷ (ع: ۱: ۳)

ابتدائی بودن خط عربی - بی نقطه بودن حروف - خالی بودن از علایم و حرکات - نبودن الف در کلمات.

۶. اقسام تشابه در آیات قرآن را نام برده و تعریف کنید. ۱۱۴ (ع: ۱: ۲)

۱. اصلی: آن است که به گونه طبیعی، یعنی به سبب کوتاهی لفظ و گستردگی معنا بوجود آمده باشد.

۲. عرضی: در اثر برخورد و تضارب آراء و عقاید، و پیدایش مذاهب و گرایشهای مختلفی که بعد از عصر نزول قرآن رخ داد، بوجود آمد.

۷. آیا داستان‌های تخیلی در قرآن وجود دارد؟ چرا؟ ۱۲۷ (ع: ۲: ۲)

خیر؛ چون داستان زمانی عبرت‌انگیز است که از متن واقع برخاسته باشد و هرگز جنبه تخیلی نداشته باشد؛ زیرا تخیل نمی‌تواند واقعیت زیبایی‌ها و زشتی‌ها را ارائه دهد یا سندی مستحکم برای آن باشد.

۸. سوگند صریح را همراه با یک مثال بیان کنید. ۱۴۰ (ع: ۱: ۱)

سوگندی است که عناصر تشکیل دهنده آن در جای خود و صریحاً ذکر شده‌اند یعنی ابتدا حرف قسم، سپس مُقَسَّم به و بعد از آن مُقَسَّم علیه ذکر شده است.

مثال: قالوا تالله لقد علمتم ما جئنا لنفسد فی الأرض.

۹. دو مورد از گونه‌های ضرب المثل در قرآن را توضیح دهید. ۱۵۳ (ع: ۲: ۳)

۱. ضرب المثل‌هایی که با استفاده از نیروی تخیل، صفات، حالات درونی افراد و یا گروه‌های شایسته و ناشایست را به ترسیم کشیده است. (تمثیل)

۲. ضرب المثل‌هایی که از سرگذشت اقوام پیشین و واقعیت‌های حیات پرفراز و نشیب انسان‌ها برای عبرت آیندگان بهره گرفته شده است.

۳. آوردن جمله‌هایی کوتاه که هر کدام سرگذشتی دارد.

۱۰. أ. انواع اعجاز در قرآن را بنویسید. ب. آیه «هو الله الَّذی لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ...» ناظر به کدام نوع اعجاز است؟ ۱۷۵

(ع: ۱: ۳)

أ. بیانی - علمی - تشریعی. ب. تشریعی (بیان صفات جمال و جلال الهی)

۱۱. مراحل یکسان‌سازی مصاحف در زمان عثمان را نام ببرید. ۷۶ (ع: ۱: ۲)

أ. جمع‌آوری منابع و مآخذ صحیح و مقابله آنها و تهیه مصحف واحد.

ب. نسخه‌برداری از مصحف جدید و مقایسه نسخه‌های آماده شده با یکدیگر به منظور حصول اطمینان نسبت به صحت آنها.

ج. جمع آوری مصحف‌ها یا صحیفه‌هایی که قرآن در آنها ثبت شده بود از تمامی بلاد اسلامی و محو و نابودکردن آنها.